

Paragripa 3

Publicēts: 12.04.2021.

Paragripa 3 ir akūta kontagioza vīrusa izraisīta slimība, kam raksturīgi elpošanas orgānu traucējumi. Lielākoties ar šo slimību slimo teļi.

Ierosinātājs

Paragripas 3 vīruss. Vīruss nav izturīgs ārējā vidē.

Vīrusa lokalizācija

Paragripa 3 vīruss tieši iedarbojas uz respiratoro sistēmu. Vīrusiem nonākot deguna dobumā vai citās elpošanas sistēmas vietās, virioni iekļūst epitēlijšūnās, kur tie ātri vairojas. Tiek sagrauta svarīga aizsardzības barjera – gļotāda, un tas rada labvēlīgu vidi sekundārai mikroflorai.

Paragripas 3 vīrusu pēc dzīvnieka inficēšanās var izolēt no deguna dobuma, rīkles, trahejas, plaušām, plaušu limfmezgliem, liesas, aknām, sirds un arī no buļļu spermas.

Infekcijas avoti

Infekcijas avots ir slimie teļi, kuri slimības akūtajā periodā izdala vīrusu. Teļi inficējas gaisa-pilienu veidā, bet tie var inficēties arī perorāli, jo vīruss var izdalīties arī ar pienu, fekālijām un vagīnas izdalījumiem.

Ar paragripu 3 parasti slimo teļi, kas nav vecāki par vienu gadu. Paragripas 3 vīrusa antivielas var atrast 60 – 100% klīniski veselīgiem teļiem, tās var atrast arī aitām, kazām un kamieļiem.

Klīniskā aina

Inkubācijas periods ilgst 24 – 30 stundas. Slimība var noritēt no viegla rinīta vai bronhīta līdz smagai bronhopneimonijai. Slimības gaita ir atkarīga no:

- cirkulējošā vīrusa virulences;
- stresa faktoriem, kas samazina organisma rezistenci;
- dzīvnieka fizioloģiskā stāvokļa;
- sekundārās infekcijas.

Klīniskās pazīmes sākas 24 – 36 stundas pēc vīrusa nokļūšanas organismā. Slimība sākas ar temperatūras paaugstināšanos un seroziem iztecējumiem no deguna. Temperatūra maksimāli paaugstinās slimības 3. – 5. dienā, sasniedzot 40,9 – 41,50C, tā normalizējas 7. – 10. dienā.

Dzīvniekiem novēro:

- nomākumu;

aizdusu;
klepu;
serozi gļotainus izdalījumus no deguna un acīm, kas ar laiku kļūst strutaini;
pneimonijas un pleirīta pazīmes - elpošana virspusēja un bieža;
trokšņus plaušās, kas var ilgt 12 – 14 dienas;
dažreiz arī enterītu;
dzīvnieki atsakās no barības.

Ja nepievienojas sekundārā infekcija, dzīvnieki pēc 2 –3 nedēļām izveseļojas.

Ja dzīvnieks vienlaikus inficējies ar paragripas 3 vīrusu un pastereozi, tad vērojama smaga slimības gaita, kas var beigties ar dzīvnieka nāvi.

Pieaugušiem dzīvniekiem slimība parasti nenorit kā respiratorā saslimšana. Grūsnām govīm var inficēties augļi, tām novēro abortus vai dzimst dzīvotnespējīgi teļi.

Dabīgos apstākļos dzīvniekam ir antivielas, bet tomēr vīruss, kas nokļuvis organismā, var izraisīt dzīvnieka saslimšanu.

Pataloganatomiskās izmaiņas

Pamatā šīs izmaiņas novēro elpošanas orgānos:

augšējo elpošanas ceļu katarāls gļotādu iekaisums;
7-8 dienas (slimības akūtais periods) tiek novērota gļotādas tūska un gļotāda ir hiperimēta;
deguna dobumā gļotaini strutains eksudāts;
trahejā un bronhos serozi strutains eksudāts;
branhopneimonija – plaušu skartās vietas no zili sarkanas līdz pelēkai krāsai, blīvas, griezuma vieta mitra, uzspiežot atdalās liels daudzums duļķaina šķidrums;
plaušu limfmezgli tūskaini un caurausti ar asins izplūdumiem;
daudz punktveida un plankumveida asiņojumi uz pleiras, apzarņa, epikarda;
uz glumēnieka gļotādas asins izlijumi, erozijas un čūlas;
vēdera un krūšu dobumos uzkrājas serozs eksudāts.

Diagnostika

No slima dzīvnieka noņem un laboratoriskai izmeklēšanai nosūta šādus paraugus:

1. No slima dzīvnieka:

asins seruma paraugus, kas noņemti atkārtoti ar 2 –3 nedēļu starplaiku;
deguna dobuma gļotādas noskalojuma paraugus.

2. Nobeigšanās gadījumā:

deguna starpsienas paraugu;

trahejas un plaušu paraugu;
bronhiālos vai mediastirālos limfmezglus.

Diferenciālā diagnostika

Paragripa 3 ir jādiferencē no:

govju infekciozā rinotraheīta;
virusālās diarejas;
adenovirusālās infekcijas;
hlamidiozes.

Šīm slimībām ir ļoti līdzīga klīniskā aina un patologanatomiskās izmaiņas. Tāpēc, iesūtot materiālu laboratoriskai izmeklēšanai uz paragripa 3, dzīvnieks paralēli būtu jāizmeklē arī uz šīm slimībām.

Specifiskā profilakse

Paragripa 3 specifiskai profilaksei pielieto dzīvās un inaktivētās vakcīnas. Plašāk tiek izmantotas dzīvās vakcīnas. Šīs vakcīnas ar labiem panākumiem tiek lietotas Krievijā jau vairāk nekā 25 gadus. Krievijā ražotās vakcīnas var lietot dzīvnieku saslimšanas pirmajās dienās, lai ātri likvidētu dzīvnieku saslimšanu.

Latvijā pašreiz reģistrēta Apvienotajā Karalistē ražotā vakcīna Rispoval 3-BRSV-P13-VD govju aktīvai imunizācijai, lai profilaktētu govju paragripas 3, respiratorā sincitiālā un virusālās diarejas vīrusu infekciju.

<https://www.pvd.gov.lv/lv/paragripa-3>